

**ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ № 1

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНОЛОГІЯ

Галузь знань 26 Цивільна безпека
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність (поліцейські)
Шифр за ОПП: ОК 20

Мова навчання: українська

Кропивницький - 2023 рік

1. ВСТУП

1.1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	3-й	
Семестр:	5-й	
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	10 годин	
Семінарські:	20 годин	
Практичні:		
Самостійна робота:	60 годин	
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь у галузі правоохоронної діяльності для реалізації завдань Національної поліції, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права, забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності в частині формування знань про злочинність як соціально-правове явище, її причини та умови, вироблення практичних навичок розробки засобів протидії та профілактики злочинності.

Завдання: набуття навичок, що формують здатність і готовність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця,

причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання; оволодіння навичками критичного та системного аналізу щодо, характеристики осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, системи профілактики злочинності, діяльності державних органів та громадськості з профілактики конкретних кримінальних правопорушень; застосування набутих знань у професійній правозастосовній діяльності; формування навичок з визначення належності та прийнятності фактів для юридичного аналізу, формування навичок аналізу суспільних процесів у контексті вивчення кримінологічних проблем, здатності демонструвати власне бачення шляхів їх розв'язання.

Пререквізити навчальної дисципліни: Конституційне право, Кримінальне право, Кримінальний процес, Криміналістика

Постреквізити навчальної дисципліни: Компетентності сформовані під час її вивчення в подальшому будуть використовуватися під час отримання освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

2. Результати навчання за дисципліною.

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання		
	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 22
опанувати основні загальнотеоретичні положення кримінології; представляти сучасний стан та перспективи розвитку кримінологічних галузей;	+		
знати сучасні уявлення про злочинність як соціальну дійсність, її детермінанти, межі можливого впливу на злочинність;	+		
знати основні засоби протидії та профілактики злочинності; прийоми і методи профілактичного впливу на правопорушників.	+		
вміти аналізувати і порівнювати вітчизняні та зарубіжні теорії причин злочинності, застосовувати отримані знання про комплекс криміногенних детермінант при вивченні окремих видів і груп злочинів; проводити самостійний аналіз причин та умов окремих видів та конкретних злочинів;	+	+	+

володіти необхідними прийомами прогнозування злочинності та індивідуальної злочинної поведінки; розраховувати коефіцієнт злочинної активності та коефіцієнт злочинної інтенсивності при заданих даних;	+		+
правильно використовувати в юридичній практиці прийоми і методи профілактичного впливу на окремі види і групи злочинів і конкретних правопорушників;	+		+
розробляти засоби протидії та профілактики окремих проявів злочинності; використовувати сучасні інформаційні технології для обробки результатів правових досліджень.	+	+	+

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12	15
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Загальна частина кримінології.										
Тема 1. Поняття кримінології, предмет, методологія та система кримінології.	8		2	-	4					
Тема 2. Злочинність та її основні характеристики.	6	2	2	-	2					
Тема 3. Детермінанти злочинності.	10	2	2	-	6					
Тема 4. Кримінологічне вчення про особу злочинця.	10	2	2	-	6					
Тема 5. Кримінологічна віктимологія	8			-	4					

Тема 6. Кримінально- правова статистика	6			-	4					
Тема 7. Протидія злочинності.	4	2	2	-	4					
Змістовий модуль 2. Особлива частина кримінології.										
Тема 8. Кримінологічна характеристика ювенальної та жіночої злочинності	8		2	-	8					
Тема 9. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності.	6		2	-	4					
Тема 10. Кримінологічна характеристика корисливої злочинності.	8		2	-	6					
Тема 11. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності.	4		2	-	2					
Тема 12. Кримінологічна характеристика військової злочинності.	6	2	2	-	2					
Тема 13. Кримінологічна характеристика наркозлочинності.	4			-	4					
Тема 14. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності. Модульна контрольна робота	4				4					

ЗАЛІК									
Усього годин	90	10	20	-	60				

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА КРИМІНОЛОГІЇ.

Тема № 1. Поняття кримінології, предмет, методологія та система кримінології. Поняття кримінології, її предмет, об'єкти, цілі, завдання, функції та принципи. Методи і методологія науки кримінології. Місце кримінології у системі наук, її зв'язок з юридичними та іншими науками. Система науки кримінології. Історія становлення кримінології, теорії причин злочинності, поняття кримінологічної політики.

Тема № 2. Злочинність та її основні характеристики. Злочинність як суспільне явище. Поняття злочинності і її види. Кількісні та якісні показники злочинності. Латентна злочинність. Сучасний стан злочинності в Україні.

Тема № 3. Детермінанти злочинності. Вчення про причинність. Причинно-наслідковий зв'язок та його види. Класифікація детермінантів злочинності.

Тема № 4. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Кримінологічна характеристика особи злочинця. Структура особи злочинця. Кримінологічна типологія злочинців. Злочинна поведінка: гендерний аспект.

Тема № 5. Кримінологічна віктимологія. Поняття жертви злочину та їх класифікація. Віктимність і віктимна поведінка та їх роль у механізмі злочину. Віктимізація в Україні: стан, детермінанти, запобігання.

Тема № 6. Кримінально-правова статистика. Поняття кримінальної статистики, її зв'язок з загальною теорією статистики. Статистичне спостереження, його види, форми і методи. Зведення і групування матеріалів статистичного спостереження. Аналіз матеріалів кримінальної статистики та його використання у кримінологічних дослідженнях.

Тема № 7. Протидія злочинності. Поняття протидії злочинності. Суб'єкти та рівні запобігання злочинності. Кримінологічне прогнозування злочинності. Кореляція кримінологічної протидії із іншими видами протидії злочинності (оперативно-розшукова протидія, кримінально-правова протидія).

Змістовий модуль 2. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА КРИМІНОЛОГІЇ.

Тема № 8. Кримінологічна характеристика ювенальної та жіночої злочинності. Кримінологічна характеристика ювенальної злочинності. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності (гендерний аспект). Особливості кримінологічного запобігання ювенальної злочинності. Детермінація ювенальної злочинності. Вплив на ювенальну злочинність

деструктивних процесів суспільства. Особливості кримінологічного запобігання жіночої злочинності. Детермінація жіночої злочинності.

Тема № 9. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності. Особливості кримінологічного запобігання насильницькій злочинності. Детермінація насильницької злочинності.

Тема № 10. Кримінологічна характеристика корисливої злочинності. Кримінологічна характеристика корисливої злочинності. Особливості кримінологічного запобігання корисливої злочинності. Детермінація корисливої злочинності.

Тема 11. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності. Особливості кримінологічного запобігання корупційної злочинності. Детермінація корупційної злочинності.

Тема 12. Кримінологічна характеристика військової злочинності. Кримінологічна характеристика військової злочинності. Особливості кримінологічного запобігання військової злочинності. Детермінація військової злочинності.

Тема 13. Кримінологічна характеристика наркозлочинності. Кримінологічна характеристика наркозлочинності. Особливості кримінологічного запобігання наркозлочинності. Детермінація наркозлочинності.

Тема 14. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності. Особливості кримінологічного запобігання рецидивної злочинності. Детермінація рецидивної злочинності.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання

	Поточний контроль			Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
	30	10	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100			

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

Модульна контрольна робота

- 19-20 балів – «5» відмінно;
- 15-18 балів – «4» добре;
- 10-14 балів – «3» задовільно;
- 0-9 балів – «0» незадовільно.

При оцінюванні заліку/екзамену на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, В.Т. Баранівський, О.М. Костенко та ін., за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2018. 416 с.
2. Кримінологія: навч. посіб./ Ковбан А.В., Матвеєвський О.В. Одеса: Фенікс, 2017. 268 с.
3. Кримінологія. Підручник. Практикум / В.С. Ковальський, О.М. Костенко, Г.С. Семаков та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 344 с.
4. Кримінологія: підручник / за ред. В.В. Голіни, Б.М. Головкіна; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Х.: Право, 2014. 440 с.

Допоміжні

1. Андріяшевська М.С. Ювенальна віктимологія: теоретико-правова модель: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2019. 20 с.
2. Бардачов В.В. Запобігання злочинам, що вчиняються працівниками патрульної поліції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2020. 20 с.
3. Беліков К.А. Кримінологічна характеристика та запобігання вуличній злочинності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2020. 20 с.
4. Бичін С.О. Детективна діяльність в механізмі запобігання злочинності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08; Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2020. 20 с.
5. Кримінологія: навч.-метод. посібник / Г. З. Яремко, Н. І. Устрицька. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 144 с.
6. Кримінологія. Академічний курс / кол. авторів; за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 588 с.
7. Приходько А.А. Запобігання крадіжкам у сільській місцевості: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08; Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2018. 20 с.
8. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 29.06.2021).
9. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993. № 3341-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 358. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 29.06.2021).
10. Продан Т.В. Запобігання жіночій насильницькій злочинності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2020. 20 с.
11. Шапочка С.В. Запобігання шахрайству, що вчиняється з використанням комп'ютерних мереж: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08, Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг : [б.в.], 2018. 20 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://osvita.dnuvs.ukr.education> (офіційний сайт МІА Освіти).
2. <http://www.rada.gov.ua> (офіційний сайт Верховної Ради України).
3. <http://www.ccu.gov.ua> (офіційний сайт Конституційного Суду України).
4. <http://www.kmu.gov.ua> (офіційний сайт Кабінету Міністрів України).
5. <https://supreme.court.gov.ua> (офіційний сайт Верховного Суду).

6. <http://www.gp.gov.ua> (офіційний сайт Офісу Генерального прокурора).

7. <https://hcj.gov.ua> (офіційний сайт Вищої ради правосуддя).

8. <http://www.minjst.gov.ua> (офіційний сайт Міністерства юстиції України).